

Laksidonnaisuuden periaate vero-oikeudessa: teoria ja käytäntö

Vero-oikeudellisella laksidonnaisuuden periaatteella tarkoitetaan yksinkertaisimmillaan vaatimusta verotuksen perustumisesta lakiin. Laksidonnaisuuden periaatteesta on kirjoitettu vero-oikeudessa runsaasti, ja sen on esitetty olevan tärkein vero-oikeudellinen periaate. Laksidonnaisuuden on katsottu muun muassa suojaavan verovelvollisia veroviranomaisten mielivallalta, edistävän lainkäytön ennakoitavuutta ja takaavan verovelvollisten oikeusturvan. Lisäksi periaatteen on sanottu estävän moraalien ja politiikan sekoittumisen laintulkintaan ja sen on myös katsottu suojaavan demokratiaa tuomarivaltion uhkakuvalta. Vaikka vero-oikeudellinen laksidonnaisuuden periaatteen merkityksestä lainsäätämistasolla harvemmin kiistellään, on sen merkitys laintulkinnassa kiistanalainen. Eri kirjoittajat katsovat periaatteen vaikuttavan eri tavoin oikeudellisessa ratkaisutoiminnassa ja kotimaisten verotutkijoiden onkin sanottu jakautuvan kahteen koulukuntaan periaatteen suhteen. Tässä artikkelissa eritellään periaatteen käyttötavat kotimaisessa verolainopissa ja arvioidaan minkälaisiin oikeusteoreettisiin sitoumuksiin laksidonnaisuuden periaatteen erilaiset tulkinnat pohjautuvat. Toisaalta, artikkelissa esitän, että vaikka oikeuslähteillä voidaan perustella vastakkaisia lopputuloksia laksidonnaisuuden periaatteen soveltamisessa, laksidonnaisuuden periaatetta koskevat lainopilliset tulkintasuositukset eivät ole sattumanvaraisia, vaan ne noudattavat tiettyä taloudellista logiikkaa. Laksidonnaisuuden periaatetta koskevat tulkintasuosituksia voidaan usein ymmärtää niiden esittäjien omien taloudellisten intressien kautta.